



## A világégés vége – egy új háború nyitánya

2015 július 26. Flag

### Szöveg méret

Mentés

- 
- 
- 

- [0](#)

1

Átlag: 1 (1 szavazat)

Mérték

Tudjuk, hogy a második világháború befejezése után számos „helyi konfliktus” tört ki a harmadik világban, mindenekelőtt a Távol-Keleten, ahol Japán legyőzése után szembekerült egymással a Szovjetunió vezette „szocialista tábor”, {...}

{...} illetve az Egyesült Államok és szövetségesei. Koreában, ahol a legsúlyosabb harcokra került sor, egyfajta „helyettesítő háború” zajlott, de a szembenállás csak két-három év elteltével vált nyilvánvalóvá az északi és a déli országrész között.

Európa közvetlen közelében, a Földközi-tenger északi partvidékén, a francia fennhatóság alatt álló Algériában olyan véres függetlenségi háború tört ki, épp a „győzelem napját” követően, melyben eleinte a Moszkva közvetlen irányítása alatt álló, befolyásos Francia Kommunista Párt sem foglalt el egyértelmű álláspontot. A Szovjetunió csak jóval később, az ötvenes évek közepén kezdte el támogatni az algériai nép harcát a „francia neokolonializmus” ellen.



1945. május 8-án, a második világháború befejezése alkalmából, „a győzelem napján” az észak-algériai Setif városában, Constantine-től délnyugatra, a hatóságok ünnepi felvonulást rendeztek. Ezen mintegy ötezer muzulmán, már leszerelt algériai katona vett részt, akik a Szabad Franciaország haderejében harcoltak a hitleri Wehrmacht ellen. A katonák a menetben egy, a gyarmatosítást elítélő, és a független Algériát életre transzparenst emeltek magasba. Ezt a beavatkozó francia csendőrök el akartak venni tőlük, és verekedés tört ki. Az előkészített, pogrommá fajuló zavargás felkészületlenül érte a rendőröket, és áterjedt a környékre. Fegyveres arabokból fosztogató, gyilkoló csoportok alakultak, melyek megtámadták a francia telepeseket, elsősorban az elszigetelten álló tanyákon. Alistair Horne angol történész adatai szerint 103 francia telepest gyilkoltak meg, több százat megsebesítettek, sokukat megerőszakoltak. A testek egy részét megcsonkították.

Ötnapi zűrzavar után a szenegáli alakulatokat is felvonultató francia hadsereg kegyetlen bosszút állt. A hivatalos jelentés szerint a „kollektív megtorlás” során 1020 arabot öltek meg, Alistair Horne viszont hatezer arab halottat említ. Arab nacionalisták szerint a statáriális kivégzéseknek több tízezer halottja volt: a kairói rádió negyvenötezer ártatlan áldozatról számol be. Tény, hogy a francia légerő megtorlásképpen falvakat bombázott, egy hadihajó pedig a tengerparton fekvő arab településeket ágyúzta. Figyelemre méltó, hogy nemcsak a mézszárlásba torkolló zavargások szervezőit, de még a résztvevőit sem sikerült kézre keríteni. Az áldozatul esett arabok többsége ártatlan volt, nem vett részt a telepések megtámadásában. A megtorlást az összes korabeli francia politikai párt helyeselte, egyetértett vele az FKP algériai vezetősége is. Bár a konfliktus csak 1954-ben, kilenc évvel később alakult át függetlenségi háborúvá, a Sétifben és környékén zajlott események egyértelműen véget vetettek az

algériai arabok és a francia telepések viszonylag békés együttélésének. A feszültség folyamatosan növekedett, az elviselhetetlenségig fokozódott. Ettől kezdve izzott a hamu alatt a parázs, indult el a katasztrófális folyamat, mely végül az 1962 márciusában az Algériai Nemzeti Felszabadítási Fronttal (FLN) megkötött eviani egyezményhez, a franciák kivonulásához, és Algéria függetlenségének kikiáltásához vezetett.

A Sétifben és környékén 1945 májusában lezajlott eseményekről és az algériai háborúról Rachid Bouchareb algériai származású francia rendező készített filmet [Hors-la-loi](#) (Törvényen kívüli) címmel, melyet öt éve mutattak be a cannes-i fesztiválon. A mozi akkor heves reakciókat váltott ki a francia közvéleményben: az egykori algériai telepések, a „fekete lábúak” leszármazottai, a Nemzeti Front támogatásával, tiltakoztak ellene. Olyan feliratokkal tüntettek a mozik előtt, mint „*Francia pénzről franciaellenes film*”. Ugyanott baloldali ellentüntetők is megjelentek, akik kifütyülték őket, és feliratokat emeltek magasba, melyeken ez volt olvasható: „*Felszabadított Franciaország, lemészárolt Algéria*”, és „*Gyarmatosítás: tömeges kivégzés*”.

Hetven évvel a hitleri Németország kapitulációja és a függetlenségi háborút elindító véres eseménysorozat után érdemes elgondolnunk, ki volt a felelős a tragikus fejleményekért, illetve elképzelhető lett volna-e más forgatókönyv Algériában. Szögezzük le: a második világháború után a gyarmatbirodalmaknak már nem volt jövője. Algériának is függetlenné kellett válnia. De elképzelhető lett volna, hogy az ország tárgyalások útján, jóval kevesebb áldozattal jusson el az önállóságig, és az sem volt szükségszerű, hogy végül több mint egymillió francia telepes települjön át az anyaországba. 1962-ben Algériából eltűnt a szakképzett munkaerő, az ipar és a mezőgazdaság elveszítette európai piacait, évtizedekig pangott a gazdasági élet, egekbe szökött a munkanélküliség. Minthogy ebben az időszakban, a hatvanas-hetvenes években konjunktúra volt Franciaországban, megindult oda a munkaerő áramlása. A nagyarányú, korlátok nélküli bevándorlás és a tökéletlen asszimiláció következményeivel az utóbbi évtizedekben kell szembenéznie a francia társadalomnak. Ismeretes azonban, hogy a gyarmatosítók távozása sem teremtett békét: csak az 1990-es évek polgárháborújában több, mint százezer algériai vesztette életét, akiket immár a honfitársaik mészárolták le. Napjainkban a katonai diktatúrában élő ország lakossága megközelíti a negyven milliót, több mint kétszeresére nőtt (!) a hatvanas évek óta.

Miért nem sikerült 1945 és 1962 között kompromisszumra jutni a telepések és az „?slakosok” között, úgy, mint 1990-ban Dél-Afrikában? Miért nem volt képes az FLN olyan feltételekkel, a kisebbség életének és vagyonának tiszteletben tartásával megállapodni a de Gaulle vezette Franciaországgal, ahogy ezt a Nelson Mandela vezette Afrikai Nemzeti Kongresszus Párt tette az apartheid-rendszer vezető erejével, a Nemzeti Párttal? Algériában, a függetlenségi háború alatt tömérdek fegyverszünetet kötöttek, de egyik sem bizonyult tartósnak. Ugyanúgy, mint az utóbbi években Irakban, Szíriában, Jemenben vagy Líbiában. Már 1945 májusában, Sétifben sejteni lehetett, hogy az arab világban tragikus irányt vesznek az események, és a térség társadalmi azóta sem képesek kiszabadulni az ezerszak tragikus örvényéből.

Pelle János - PhD, egyetemi oktató

[www.hirado.hu](http://www.hirado.hu) - Látószög

**Tisztelt olvasók!** Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>  
- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

**Tisztelt olvasók!**

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>  
- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

[www.flagmagazin.hu](http://www.flagmagazin.hu)



Ajánló